

KIYI

PAKİZE BARIŞTA

Murat Gülsoy'un 'Baba, Oğul ve Kutsal Roman'ı

Edebiyatın kendine ait bir gerçekliği ve bu gerçekliğe ait doğruları vardır.

Edebiyatın bu ontolojik özelliği, hayatın fazlalıklarını fark ettirmesiyle de ilgilidir; hayatın özünü, esasını sarmalayan ama aslında hayata yabancı ve aykırı olan kabukların, oluşumların bir tür temizlenmesi, bu fazlalıkların adeta sökülüp atılmasıyla ilgilidir.

Yazar, böyle bir gerçekliğin insanıdır çünkü.

Hayatı gözlemlerken -ve yaşarken- onu edebî gerçeklikle buluşturur; bu edebî gerçeklik, bilinen ve alışlagelmiş tüm diğer gerçekler ve doğrular dışında, kendi hükümlerine sahip bir olgudur.

Yazarın toplumuna aykırı düşmesi, aslında insanın ve hayatın özüyle doğrudan buluşmasından kaynaklanır; bunları yeniden ve yeniden manalandırması, aynı zamanda diğer gerçeklik alanlarını da (diğer disiplinleri de) bir tür sorgulamasıdır.

Diğer gerçeklik alanları, hayatı bir tür saf tutmaya yönlendirirken, edebiyat, hayata meydan açar...

Murat Gülsoy'un edebiyatı da, hayata meydan açan bir edebî duyarlılığa sahip.

Son romanı *Baba, Oğul ve Kutsal Roman*'da bu daha net bir biçimde fark ediliyor.

Murat Gülsoy, metnini okura açarak -böyle bir edebî eda içinde olarak- bir yazar okur meydanı açmış oluyor aynı zamanda, ki bu çok etkileyici.

Baba, Oğul ve Kutsal Roman'ın böyle bir misyonu var bence. Bunu da, okuru bir okuma deneyiminden geçirerek gerçekleştiriyor.

Yazar, "Çok yönlü bir gerçeklik araştırması olarak görüyorum edebiyatı. Gerçek diye bildiğimiz bize öğretilen her ne varsa bunların aslında hiç de öyle olmayabileceğini bize hissettirmesi açısından önemli. Elbette bunu felsefeyle ve bilimle de yapmak mümkün. Ancak, edebiyatın, sanatların yaptığı şey bunu düşünerek bulmamızı sağlaması değil, bir deneyim olarak içinden geçmemize imkân sağlaması, mekân açması. İdeolojik olan gerçekliği netleştirirken ve bize huzurlu bir resim sunarken, edebiyat bu netliği bulandıran bir deneyim yaşatır, huzursuz eder, yabancılaştırır" diyor bir söyleşisinde ve *Baba, Oğul ve Kutsal Roman*'la ilgili önemli ipuçları sunuyor okuruna.

Hayatı yaşamak ve sırlarını kavramak anlamında görme(k) meselesiyle uğraşan bir metin bence bu roman. Aydınlığı görmek ile karanlığı delmek arasında gidip gelen bir görme-anlama çabası içinde; nispeten kontrolümüz altında yaşanan bir gündelik hayatı görmek (gözlemlemek) ile, gözümüz kapalıyken rüya görmek arasında yer alan bir çılgılık, derinlik katıyor, romanın hem hikâyesine hem kahramanlarına, hem de akli ve duyguyu korumaya; rüyalar o kadar hâkim ki, rüyasız geçen zamanların da kâbusu oluyor bu. Ve zaman denen şey (Tanpınar'ın problematikliği olan) sürekli olarak düzlemini şaşırın, kaybeden, tehlikeli bir oyun durumuna düşüyor.

Rüyaların, aynaların, zamanların, karanlıkların ve diğerlerinin hep birlikte adeta dans ettikleri sarmallar ahengine sahip, modernitenin de sınırlarını zorlayan ve şaşırtan bir roman *Baba, Oğul ve Kutsal Roman*.

Kutsal ruh, bütün kesitleri ve yüzeyleleriyle güçlü bir edebî ironi darbesiyle sarsılıyor bence: "Aslında gerçek yaşamın konusuzluğunu, daha doğrusu bağlantısızlığını anlatmak için yazıyorum bunu."

Olağanüstü bir atmosfer yaratımı, özenli heceler ve satırlar, ayrıntıların

MURAT GÜLSOY

BABA, OĞUL VE
KUTSAL ROMAN

semiyolojik gücüyle oluşmuş edebî bir zenginliği var *Baba, Oğul ve Kutsal Roman*'ın. Ayrıca karakterler de üçboyutlu bir cisimleşme içindeler aynı zamanda; onların duygularının ve tepkilerinin içinden geçiyoruz.

Ancak beni tedirgin eden bir husus var; romanın örgüsüne nüfuz edildiğinde, yazarın bir tür referans olarak bu örgünün içinde erittiği yazı ustaları (Tanpınar, O. Atay, Nabokov, Kafka, Çehov, Camus, Borges..) aslında metni aşan ve taşan bir durum arz ediyorlar.

Bu dolaylı referansiyel karakterler, kendi geçmişlerinden koşarak gelip, metnin modernist duygusuna gereğinden fazla hâkim oluyorlar; ve bir tür yazı kaçağı vuku buluyor bana göre.

Bu küçük endişe bir yana, *Baba, Oğul ve Kutsal Roman*'ın samimi ve hakiki bir roman olduğunu düşünüyorum.

Umarım yolu açık olur.

(*Baba, Oğul ve Kutsal Roman*, **Murat Gülsoy**, Can Yayınları)

pakizebarista@gmail.com